

"Amerikanski Slovenec"
DELA ŽE
51
LET ZA SVOJ
NAROD
V AMERIKI.

AMERIKANSKI SLOVENEK

FOR DEFENSE
BUY
UNITED STATES
SAVINGS
BONDS
AND STAMPS

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do smagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

ŠTEV. (NO.) 14.

CHICAGO, ILL., SREDA, 21. JANUARJA — WEDNESDAY, JANUARY 21, 1942

LETNIK (VOL.) LI.

Na Malajo pošiljajo ojačenja - Nemčija zagrozila Braziliji

Britanci napravili na malajskem bojišču nov umik

Avstrija jim pošilja na pomoč zračne sile. — Japonci trdijo, da so le še 25 milj daleč od Singapura. — Na Filipinih se pripravljajo Japonci za nov napad.

London, Anglija. — Britanske čete, ki so zapletene v boje z Japonci na Malaji, dobivajo stalna ojačenja, kakor se je izvedelo v ponedeljek. Ta prihajajo iz Avstralije, ki je najbližja britanska večja posest.

To objavo o pošiljanju ojačenj je izdal avstralski vojni minister in jo je potom brzojavno sporočil avstralskim četam na Malaji, ki se že bojujejo tamkaj na britanski strani. Zlasti aeroplanov odhaja iz Avstralije na Malajo toliko, da se je nek avstralski govornik izrazil, da bo zračna sila tamkaj kmalu enaka japonski.

Ta pomoč pa je tudi nadvse potrebna, kajti Britancem gre na Malaji v resnici trda. Njih poročila, izdana v ponedeljek, samo priznava, da se je moral od zapadni obali napraviti pred Japonci nov umik; napredovali so Japonci tudi na osrednjem delu fronte.

Kako daleč so že prodrli Japonci, se iz britanskega poročila ne more natančno ugotoviti, marveč se iz njega domneva le, da so kakih 90 milj oddaljeni od trdnjave Singapura, ki leži na skrajnem jugu polotoka. Ako pa se more nasprotno verjeti tozadnevno japonskemu poročilu, potem je situacija še znatno bolj kritična. To namreč trdi, da so se japonske čete približale Singapuru že na samo 25 milj daleč. Neka nemška vest pa k temu dostavlja, da se je zdaj pričela končna bitka za Malajo in za Singapur.

Na drugem glavnem bojišču na dalnjem vzhodu, namreč na Filipinih, pa je v ponedeljek vladal dokajšen mir. Japonci očitno iščejo tamkaj nove ranljive točke, kjer bi lahko izvršili sunek, ko so naleteli na

VPOKLIC TUJEMCEV

Zavezniški inozemci bodo podvrženi vojaščini.

Tisti tujcem, ki so državljani kake zavezniške, ali pa tudi kake nevtralne države, bodo v naprej podvrženi vojaški dolžnosti enako kakor ameriški državljani. To objavo je izdal v ponedeljek illinoiški naborni direktor, polkovnik Armstrong. Doslej so bili vsi tujcem brez prvega papirja klasificirani pod 4-C in izvzeti iz vojaške službe; v naprej bodo v vsak razred spadati glasom objave le državljani osištih držav. Armstrong se je izrazil, da ni nobenega pravega vzroka, zakaj naj bi bili zvezniški tujcem izvzeti, in sicer samo zato, ker prebivajo v Ameriki. Za tiste, ki bi ne hoteli služiti, pa je zagrozil, da utegnejo izgubiti delo, po vojni pa biti deportirani.

TRDNO UPANJE NA DELAVSKO SPRAVO

New York, N. Y. — Voditelji obeh delavskih organizacij, CIO in federacije, so tako sigurni, da bo prišlo do sprave med obema skupinama, da so se že sporazumeli, kdo bo stal na čelu združenega enotnega vodstva, kakor se je izvedelo v nedeljo. Sporazum med obema organizacijama bo omogočen na apel, ki ga je poslal na federacijo John Lewis, o čemer je bilo poročano včeraj.

trdovraten odpor združenih filipinskih čet.

BRITANCI ZAPRLI MIN. PREDSEDNIKA BURME

London, Anglija. — V ponedeljek je britanska vlada izdala kratko poročilo, da so njene oblasti aretirale min. predsedni južnoazijske kolonije Burme, ki mu je ime U Saw, češ, da je sklepal zaroto z Japonci, da jim izroči svojo deželo, katera šteje 14 milijonov prebivalcev. Kakor pravi poročilo, je prišlo do odkritja še ravno pravočasno, da se je preprečil nameravani prevrat v Burmi. Aretirani U Saw je bil meseca novembra v Londonu, kjer je zahteval za svojo deželo od Britanije samoupravo, a je odpotoval zelo znevolejen, ko mu je bil apel odbit, ter se je izrazil, da bo povedal ljudem, ko se vrne v Burmo, da nima njih dežela ničesar pričakovati od Britanije.

SLOVENSKI LETALEC SE SMRTNO PONESREČIL

Chicago, Ill. — Zadnji teden je znana slovenska družina Mr. in Mrs. Valentin Kobal, živeča na Clarendon Hills, prejela žalostno vest, da je bil njihov sin Frank, star 25 let, eden osmerih armadnih letalcev, ki so bili ubiti, ko je neki bombnik tresil v San Bernardino pogorje. Bombnik je bil pogrešan od 30. decembra, a razvaline in mrtva trupla so našli šele zadnji četrtak. Ponesrečeni Frank je bil poročnik pri letalskih četah, katerim se je pridružil pred nekaj dnevi letoma. Drugi sin teško prizadete Kobalove družine, Valentin Jr., je v armadi.

VIDI NEVARNOST ZA AMERIKO

Newark, N. J. — Bivši nazijski mladinski voditelj Winkler se je v nedeljo izrazil, da pričakuje, da bo Nemčija poslala nad Ameriko aeroplane, kakor hitro bo vreme ugodno. Namen tega pa bo tudi, da bo nekaj nemških letalcev pristalo skrivaj tukaj v svrhu sabotaže, pravi.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Ukinitev odnošajev pomeni vojno, groze naziji

Nemci skušajo preprečiti vsameriško edinost. — Južnoameriške dežele pregovarjajo, naj ne aklenejo skupnega pakta. — Poseben pritisk izvajajo na Brazilijo.

KRATKE VESTI

Ankara, Turčija. — V nekaterih turških provincah se je pričelo zadnje nedeljo oddajanje kruha na karte. Za ročne delavce je nakazanih po 24 unč na dan, za pisariško delavstvo po 13 unč, za otroke pa po približno sedem unč.

Tokio, Japonska. — V nedeljo se je objavilo, da se je v pristanišču Jokohama na Japonskem škrčalo 1.235 ameriških vojni ujetnikov, ki so bili pripeljani tja z Wake otoka. To je bila že druga skupina ameriških vojni ujetnikov, ki je prišla na Japonsko.

Kairo, Egipt. — Po poročilu neki vesti, ki je prispela semkaj, je Stalin pristal na to, da lahko 25.000 Poljakov v vojaških letih odpotuje iz Rusije, da se pridružijo poljskim silam, ki se bojujejo pod britanskim vodstvom v osrednjem zapadu.

OSEM MILIJONSKA ARMADA POTREBNA, PRAVI SENATOR

Washington, D. C. — Po mnenju, ki ga je izrazil senator Tydings iz Md., bo morala imeti Amerika oborožene sile, katere bodo šteje osem milijonov mož, prdno lahko upa na zmago. Ako ne bo kaj vmes prišlo, pravi senator, moramo biti pripravljeni na vojno najmanj dveh let in najbrž še dosti bolj dolgo, in sicer na vojno, ki bo stala na stotine milijard dolarjev ter bo gospodarstvo postavila v popolni vojni položaj. Predno bo konec leta, je napovedoval senator, bodo ameriške čete zapletene v boje na vseh šestih kontinentih zemlje.

Rio de Janeiro, Brazilija.

Kot se je izvedelo, izvajajo naziji silen pritisk na južnoameriške dežele, da jih pregovorijo, naj ne pristanejo na vseameriško zvezo, s katero bi oba ameriška kontinenta pretrgala uradne stike z državami osištca. Na odobritev tega načrta se deluje točasnno v tem mestu.

Naziji se poslužujejo vseh mogočih načinov, da preprečijo sporazum na konferenci. Na ni strani apelirajo na ponos južnoameriških republik, omenjajoč jim, da bodo v slučaju, ako pristanejo na vseameriški pakt, postale le nekake sužnje Rooseveltove, češ, da jih bo imel ta popolnoma pod svojo kontrolo, na drugi strani jim pa izražajo naravnost tudi grožnje. Tako sta pred par dnevi obiskala nemški in italijanski poslanik brazilskega zun. ministra Aranha in mu dejala, ako bo Brazilija pretrgala z osištčem diplomatske odnošaje, da bo to pomenilo pravo vojno.

Grožnja pa ni imela učinka in je Brazilija še vedno na čelu tistih republik, ki zahtevajo prelom zveze z osištčem.

PRIPOROČILO ZA NABAVO PREMOGA

Chicago, Ill. — Predsednik zveze trgovcev s premogom je izrazil hišnim lastnikom v Chicagu opozorilo, naj ne čakajo z naročilom za premog toliko časa, da njih stare zaloge poidejo. Pomanjkanja premoga najbrž ne bo, je dejal, pač pa se lahko zgodi, da zaradi obrambnega programa ne bodo železnice mogle dovolj hitro prevažati kuriva. Zato pravi, da je prioročljivo, naj se pošlje naročilo za premog že tedaj, ko ga je v hiši še za 20 ali 30 dni, da bo prišlo pravočasno.

Vesti o domovini

Posebno poročilo, ki ga je po radiu prejel "New York Times", omenja, da jugoslovanski četniki z velikimi uspehi napadajo umikajoče se nmeške čete. — Tudi Slovenci se bore proti nacijem v Srbiji.

Jugoslovani napadajo umikajoče se nacije

Angora, 11. januarja (NYT) — Ob koncu prejšnjega tedna so Jugoslovani izvršili celo vrsto odločnih napadov na nemške vojske proti zimskim bledju, ki ščitijo umikanje nemške vojske proti zimskim bivališčem v Beogradu.

Sile redne jugoslovanske vojske generala Draža Mihajloviča so zavzele položaje, ki so jih zapustili Nemci in vojska generala Milana Nedića, premijerja "srbske države".

Poročila tukajšnjih vojni in poročevalnih krogov pravijo, da pri tem novem jugoslovanskem delovanju pomagajo oddelki manjših jugoslovanskih letalskih sil. S tajnih letalcev v zahodnem in srednjem delu Srbije so letalci napadli in obstreljevali s strojnimi nemški oddelek severno od Kraljeva.

Napad je bil izvršen brez izgub

Poroča se, da so bombe jugoslovanskih letalcev zadele naravnost v nemške tanke in oklopne avtomobile ter s strojnimi obusli nemška prevozna sredstva ter se vrnili v svoja oporišča ne da bi izgubili eno samo letalo.

Dejstvo, da Jugoslovani posedujejo majhno, toda zelo korigirano zračno silo, o čemer se je strogo molčalo odkar so jugoslovanski letalci začeli svoje delovanje v mesecu septembru. Poroča se, da jugoslovanske zračne sile, ki jih je poleti prestregla nemška in italijanska vojska pri umiku iz Dalmacije, z jugoslovanskimi letaci in mehaniki, obstoje iz nekoliko oddelkov angleških letal, nemških Messerschmidt-ov in Heinkelov ter lahkih ruskih bombnikov, so meseca avgusta prispeli v Jugoslavijo.

Do pred kratkim je jugoslovansko letalstvo vršilo le poizvedovalne polete, ki so omogočili generalu Draži Mihajloviču zasledovanje gibanja nemških oddelkov.

Jugoslovanska letala so prebarvana in brez znakov. Delujejo samo v slabem vremenu, kadar so sovražna letala na tleh. Kadar niso v zraku so zakrita z vejevjem, grmičjem in drevjem v skritih letališčih v sredi področja generala Mihajloviča v Srbiji.

Zavezniški letalski strokovnjaki so smatrali jugoslov. letalstvo, preden je bilo z nemškimi napadom popolnoma uničeno, kot najboljšo malo moč v Evropi. Jugoslovanski letalci, izurjeni v Franciji in Angliji so bili enaki najboljšim letalcem R. A. F.-a. Po poročilih jugoslovanskih vojaških strokovnjakov v zamejstvu imajo jugoslovanske letalske sile dovolj skritega goriva za nada-

ljevanje ostre borbe do pomlad.

Jugoslovani v starih položajih

Napredovanje jugoslovanske vojske, ki postaja vse večja, je omogočilo prihod do starih položajev, ki so jih imeli meseca septembra in sile generala Mihajloviča nadzirajo 'sto in sto četvernih milj v srednji, zahodne predele Čačka, Užica, Valjeva, Krupnja in Zvornika ob Drini, zahodno od Šabca ob Savi, Kosovski Mitrović in južni okolici pokrajih okrog Kruševca, Paračina ter južno od Kragujevca v srednji Srbiji.

Nemške oblasti še vedno nadzirajo Niš, zelo važne križišče železniških prog železnice Beograd—Sofija in vojaško najvažnejšo točko v zahodni Srbiji in Banat, toda po zadnjih vesteh četniki pomnožujejo svoje silne napade celo v teh pokrajinah, navzlic vsakodnevnim poročilom o ubijanju jugoslovanskih talcev v Beogradu in Pančevu.

Več tisoč Slovencev med četniki Draže Mihajloviča ...

Cleveland, O. — 5. januarja (JCO) — Ameriški list v slovenščini, "Enakopravnost" prinaša v svoji številki z dne 5. januarja sledeče:

"Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je med četniki generala Draže Mihajloviča, katerim se divi ves svet, tudi več tisoč Slovencev in glavni pribočnik generala Mihajloviča je neki slovenski kapetan. General Mihajlovič ima o borbenem duhu in morali naših slovenskih bojevnikov ter o njihovem pojmovanju jugoslovanske misli zelo laskavo mnenje.

Istočasno prihajajo tudi poročila o poedinih slučajih leendarnega heroizma. Naj navvedemo nekaj primerov: Ko so se Italijani pripravljali, da zasežejo največjo jugoslovansko bojno ladjo, sta dva ladijska poročnika — en Srb in en Slovenec — poslala vso posadko na kopno, nato pa podminirala ladjo. Ko je bilo vse pripravljeno, sta prižgala vžigalne niti bomb, nato pa se nesrečno objela ter z ladjo vred zletela v zrak. Drug primer: Ko so prišli trije Paveličevji ustaši k poveljniku neke vojaške stanice, ki je bil Slovenec, ter zahteval od njega predajo stanice, je naslednji potegnil samokres ter vse tri ubil, nato pa s svojimi vojaki pobegnil v gore. — Ustaši so se maščevali s tem, da so mu ubili ženo in njegovo malo hčerko ..."

Do pred kratkim je jugoslovansko letalstvo vršilo le poizvedovalne polete, ki so omogočili generalu Draži Mihajloviču zasledovanje gibanja nemških oddelkov.

Jugoslovanska letala so prebarvana in brez znakov. Delujejo samo v slabem vremenu, kadar so sovražna letala na tleh. Kadar niso v zraku so zakrita z vejevjem, grmičjem in drevjem v skritih letališčih v sredi področja generala Mihajloviča v Srbiji.

Zavezniški letalski strokovnjaki so smatrali jugoslov. letalstvo, preden je bilo z nemškimi napadom popolnoma uničeno, kot najboljšo malo moč v Evropi. Jugoslovanski letalci, izurjeni v Franciji in Angliji so bili enaki najboljšim letalcem R. A. F.-a. Po poročilih jugoslovanskih vojaških strokovnjakov v zamejstvu imajo jugoslovanske letalske sile dovolj skritega goriva za nada-

— Ko sedamo k zajutreku, kosilu ali večerji, naj nam stopijo pred oči ubogi reveži v stari domovini. Bog ve, ali imajo oni, kako skorjico kruha, da bi jo zavžili? Pomagajmo jim, zbirajmo za nje prispevke!

TURČIJA POD DVOJNIM DIPLOMATSKIM PRITISKOM

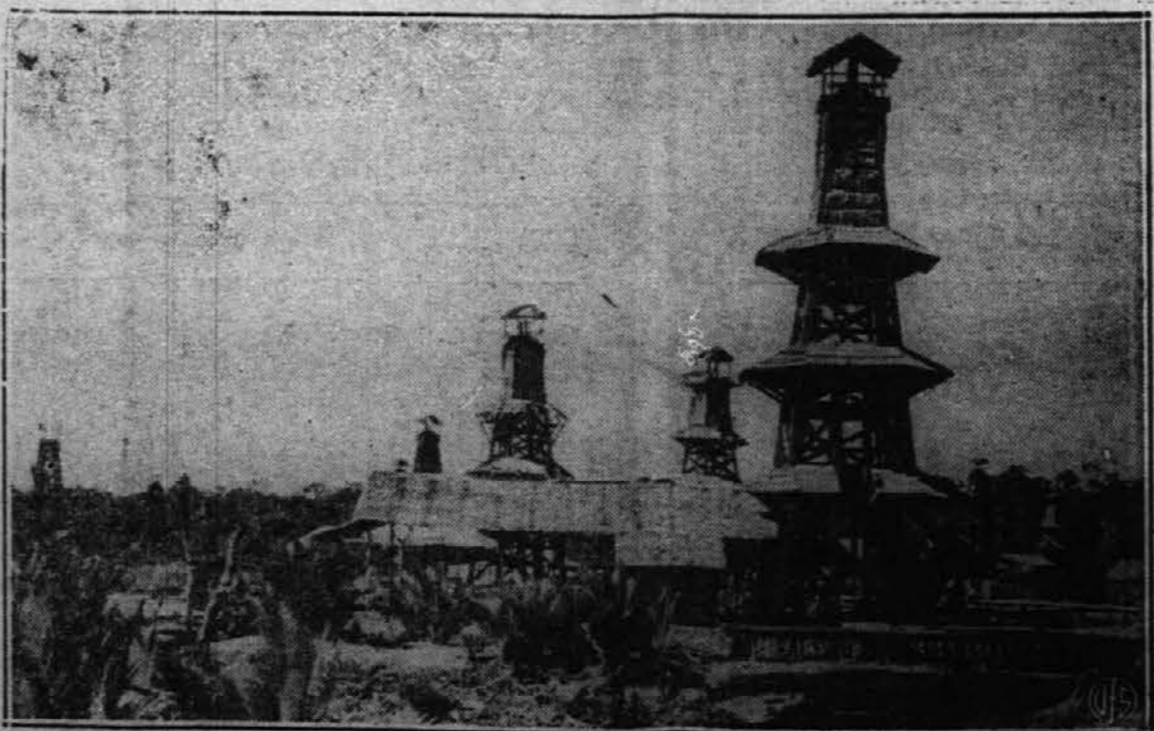
Bern, Švica. — Tujzemski opazovalci imajo točasno s posebnim zanimanjem obrnjene oči na Turčijo in ni malo ugibanj o tem, kake korake bo napravila njena vlada. Za to državo se namreč vlečejo in trgajo od dveh strani in je zato zanimanje, ki vlada za njo povsem razumljivo.

Dardanelaska ožina, katero ima Turčija pod kontrolo, je točasno glavni povod, da vsi usoda Turčije takorekoč na tehtnici. Kakor se trdi, ste Nemčija in Italija odločeni, da pristane na njo, naj dovoli osištčni mornarici prehod skozi to ožino v Črno morje, češ, da uvidite, da Rusiji brez mornarice tamkaj ne boste kos. Njena želja je seveda, da zlepa pridobite Turčijo za ta načrt,

toda, da pokažete, da resno mislite, vpletate med svoje medvedovanje tudi prikrite grožnje. Tako je italijanski zun. minister Ciano nedavno v svojem govoru v Budimpešti omenil, da so se predniki Ogrov borili proti Turkom za krščanstvo; nekateri vidijo v tem migljaj, da utegnejo biti pozvani zdaj k podobnemu koraku.

Na drugi strani pa tudi Anglija ne drži križem rok in ne varčuje z obljubami Turčiji, ako se ta postavi odkrito na njeno stran. Turčija sama pa, stoječ med dvema ognjema, se ni nagnila doslej še niti na to, niti na drugo stran, upajoč, da bo mogla ohraniti prijateljstvo z obema. Vendar se sodi, da se bo mogla ohraniti prijateljstvo no odločiti.

OTOK POSTAL ŽRTEV VOJNE

Slika z malega otoka Tarakana, ki leži ob severovzhodnem obrežju otoka Borneo, med Azijo in Avstralijo. Na ta otok, ki je bogat na olju, so Japonci nedavno izvršili napad ter pripeljali čete proti njemu na transportnih ladjah.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaje in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Za Chicago, Kansas in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$7.00	For one year	\$7.00
Za pol leta	3.50	For half a year	3.50
Za četrt leta	2.00	For three months	2.00
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Kakšna bo Evropa?

O bodoči Evropi je v tisku in na radio vse polno ugibanj in prerokovanj. Taka bo, taka naj bi bila, pravi ta, pravi drugi. Kakšna bo?

Pisatelj Adamič je napisal celo knjigo o tem in pravi, da naj bi šli Amerikanci tja in uredili Evropo. Misel ni slaba, samo dogodilo se to ne bo nikoli. Drugi zopet zida po svoje bodočo Evropo kje v oblakih. Nič slabega, še prav je, da kdo o tem ugiba in se bavi s tem vprašanjem. Nesrečno Evropo se rešuje že tisočletja, a kaj trajnega še nobena doba ni zapustila politično vulkanični Evropi. Ali bo naša doba bolj srečna? Oh, da bi bila! Ampak ali bo?!

Pa vendar nekaj bo z Evropo in to še prav kmalu. Ta uničevalna vojna ne bo trajala večno. Lahko se vleče še nekaj let, a konec pride in kaj potem? Kakšna uredba pride? To je zanimivo.

Odkar so začeli Rusi klestiti Nemce in jim pokazali, da nemško drevo še ni zrastle do neba in da vsaj Rusi tega ne nameravajo dopustiti, je malo upanja, oziroma prav nič več ga ni, da bi Hitlerjev red vladal bodoči Evropi. Kdo pa bo vladal Evropi? Tudi to je zanimivo.

Nekateri so mnenja, da nihče. Celo verujejo, da bo to vojno končala nekaka revolucija. Kakšna in v kakih oblikah tega ne vedo. Je tudi to mogoče.

Sodobna Evropa je duhovno, gospodarsko in politično razbita. Razbil jo je nesrečni Hitler. Na kontinentu je danes resnično vse razdrapano. Sijajno polje za razne politične odrešenike. In mase bi tudi sledile, kdor bi jim več obljubil. Kdo jim more kaj obljubiti in dati? Hitler? Ta še Nemcem ne more več dati, kako naj daje drugim? Rešitev Evropi pride edino od dveh smeri in to ste vzhod in zapad, bolj zapadna polobla. In tu bi prišli po Adamičevi zamisli Amerikanci na vrsto, da gredo, popravijo Evropi kučo in ji dajo pomoč za zopetno obnovo. Ampak ali bodo, ponovno vprašamo?

Zopet drugi so pa trdno prepričani, da prihodnja doba Evrope bo komunistična. Ti utemeljujejo svoja pričakovanja na te-le podstavke: Nazizem in komunizem sta rastle v Evropi, kakor dva razborita petelina. Eden drugemu nista zaupala in eden proti drugemu sta se pripravljala. Nazizem je mislil, da je spretnejši in si je v svoji nemški nadutosti pripisaval prvenstvo. Prvi je zavidjal, drugi mu je prvotno mižurkal iz namena: le pojdi, razbij svet, ko bo vse v ruševinah, pridem jaz. Prvi je po prvih zmagah postal opit od nemške nadutosti, da je v svojem nadutem navdušenju naredil načrt še svojega sosedu komunizem ubiti, ga položiti na mrtvaške pare, potem pa navaliti še na ves ostali svet, po zmagi pa zakikirikati: Jaz Herr Hitler, pa naš petelin sva gospodarja in nihče drugi. Nekdo je pa zdaj že zmešal račune. Herru Hitlerju ne gre po načrtih. Sosedu ni pobil, ampak sosed zgleda, da bo njega. Kaj zdaj?

To prihodnje poletje znajo biti še hudi boji. Nemška zmaga je že šla in jo ne bo. Današnji sosed na vzhodu pa ni kak slabotnej, kak ear, kaka tutka v rokah nemških princzinj, ampak zvit in prefrigan Georgijec Stalin. Ta človek je preveč trpel za svoje prepričanje in njegovi sovoditelji, da bi se dali podkupiti, ali pa potolažiti s kakimi diplomatičnimi frazami, kakor prejšnji carski državniki. Evropa je razbita, razbil jo je Hitler, a Stalin prihaja. Zdjaj vzemite še to le, da v Španiji je veliko komunistov, isto v Franciji in več ali manj tudi po drugih državah. Rdeče zastave se bodo dvigale vse povsod in Stalin bo korakal, ko enkrat pade okostje nemškega militarizma. Po evropskih državah bodo nastali Sovjeti in vsa Evropa bo ena sama Sovjetija. Morda ostanejo kaki otočki tu in tam, kot Anglija, Irska, dosti več pa že ne.

Kaj potem? Kje se bo ustavilo? Ali se bo Anglija in z njo zapadna polobla zadovoljila s takim novim nastankom take nove Evrope? Vprašanje, na katerega ni mogoče kaj veljavnega odgovoriti. To vprašanje je zanimiv predmet, o katerem se lahko govori in ugiba, kakó bo, vedi Bog.

A po tem, kolikor je mogoče poznati Stalina se pa lahko nekaj napove. In sicer, da Stalin se ni še nikdar

nikjer odpovedal cilju, za katerega deluje kominterna, pokomuniziti svet. Sotrudnikov ima po vseh delih sveta brez števila. Celo v nekaterih krogih tu v Ameriki se je že trdilo, da je v nekaterih unijah vsak drugi komunist. Precej materiala za razmišljanja in razglabljanja je v tem.

Svet se naglo spreminja in se bo še hitreje v bodočnosti. Zato kljub temu, da je zdaj prva potreba koncentrirati vse misli in sile na borbo za zmago nad osiščem, je pa vseeno zanimivo pokukati tudi za kulise bodočnosti.—n.

Katoliški Slovenci agitirajte vedno in povsod za svoj list "Amer. Slovenec"!

Tistega, ki hoče satan uničiti, najprvo omami.

Tisti, ki zapravlja svoj čas, je ubijalec svojih ugodnih razmer.

KAJ PIŠEJO Z OBALE TIHEGA MORJA

San Francisco, Calif.

Centeno uredništvo in čitatelji lista Amer. Slovenec. Z začetku mojega prvega dopisa v tem letu naj vam voščim vsem srečno leto 1942! — Ne bom na dolgo in široko opisovala našo lepo deželo Kalifornijo, niti kakšne so sedanje razmere, ker je rojak Ignac Arko dovolj natanko popisal v svojem dopisu, ki je bil nedavno priobčen v Amer. Slovincu, in tako, kakor je on napisal, je resnično. — Tukaj v našem mestu San Francisco, je še dobro živahno, kljub temu, da smo imeli zatemanitev, samo ob večerih moramo biti po večini doma. Po ulicah je malo ljudi. Vsako mora postaviti držati, kakor nam je rečeno.

Moje mnenje v tem dopisu je bolj to, da se spomnim tretje obletnice smrti prejšnjega našega častitega g. župnika Rev. Francis Turka, ki so nas zapustili 11. februarja leta 1939 za vedno in se preselili v boljši kralj. Nagla smrt jih je ugrabila, da se še niso mogli posloviti od svojih ljubečih faranov. Nikdar jih ne bom pozabila. Še dva dni pred smrtjo sva govorila drug z drugim v St. Mary's bolnišnici. Takrat so obiskali še druge bolnike.

Preprosto so živeli za Boga in vedno pripravljani na smrt. Zelela bi, da se jih še kdo spominja v molitvah. — Počivajte v božjem miru med svojimi rojaki Slovinci in Dalmatinci! Spomin na vas ne bo nikdar pozabljen!

Sedaj naj k mojemu dopisu pa še pristavim, da sem bila lepo obdarovana za božične praznike. Iz Minnesote sem prejela 7 dolarjev, za kar se iskreno zahvalim mojim dobrotnikom! Vsega skupaj, od New Yorka pa do Kanade sem prejela celih 68 božičnih voščil, kar je posebno tolažilno v teh žalostnih urah, ko ni drugega kakor strah pred vojno. Posebno me matere, ki imamo sinove. Jaz imam poleg tega še soproga v bolnišnici. — Ker se ne bom mogla vsakemu posebej zahvaliti, se vam kar tukaj vsem skupaj srčno zahva-

lim, posebno Elyjčanom v Minnesoti!

Mrs. Agnes Markovich

ZADNJE VABILO NA VELIKI NARODNI SHOD IN ZABAVO

Chicago, Ill.

Tekom zadnjih treh tednov se je mnogo pisalo o velikem narodnem shodu in narodni zabavi, ki se bo vršila v nedeljo dne 25. januarja v dvorani sv. Stefana na West Cermak Road in Wolcott Avenue v Chicagu. Naj se še enkrat pove. Dvorana bo odprta takoj po 3. uri popoldne. Program shoda se prične ob 4. uri popoldne. Vstopnina bo 45c. za shod in zabavo skupaj. Ne bodite kasni, da ne ostanete brez sedeža. Udeležba se obeta številna, ker vsakega in vsakega zanima poročilo glavnega govornika ministra g. Franca Snoja, ki bo poročal o stari domovini.

Vsem udeležencem sporočamo, da naj uredite tako, da se bodo tudi po shodu pomudili v veseli slovenski družbi med nami. Članice Kluba "Ljubljane" bodo za vsakega pripravile "ljubljsko večerjo", to se pravi za vašo večerjo bo poskrbljeno v dvorani. Na razpolago vam bo okusni ljubljanski gulaž, druga gorka jedila, slovenske pottice, slovenski krofi, gorška kava, za one, ki pa pri okusnem prigrizku raje zalivajo s pivom in drugim, bo tudi vse stransko preskrbljeno.

Za ples bo svirala znana John Betonova godba, ki je svirala na kegljarskem turnirju KSKJ. zadnje spomlad. Še druge zanimivosti bodo. Slovenske žene in dekleta, ki bi se še rade priglasile za nastop v narodnih nošah naj se priglasijo Mrs. Helen Kušar, 1936 S. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill. Telefon: Berwyn 5126. Ona ima v oskrbi zbor za narodne noše in radi tega se je priglasiti njej.

Govorniški program in nastopi raznih umetnikov bo prvovrsten.

Vse še enkrat iskreno vabi k najobilnejši udeležbi.

Klub "Ljubljana"

"ŠIRITE AMER. SLOVENCIA"

"BLED" VABI ...

Chicago, Ill.

Huda zima nas je bila obiskala takoj po novem letu. No, pa je sedaj odšla nekam na pref. Da bi jo le nikoli več ne bilo nazaj, vsaj za letos ne.

Zopet se je približal predpustni čas, v katerem se bodo društva vrstila z veseljami. Vsako društvo bi si rado kaj pridobilo za svojo blagajno. Zato je posebno letos, zelo priporočljivo, da se ljudje v obilnem številu udeležujejo veselje, ker federalni stroški za veselje, se letos izvanredno visoki. Bo res škoda za društva, če bodo prazne dvorane, ker le

društva so, ki nudijo podporo v boleznih in smrtnih slučajih. Zato je dolžnost, da jih podpiramo na njihovih prireditvah. Naš ženski klub "Bled" bo tudi priredil običajno predpustno veselico in sicer v soboto večer dne 31. januarja na 1836 N. Halsted Street. — Prav vljudno vabimo vse članice "Bleda", kakor tudi sosednja društva ter sploh rojake in rojakinje; da nas posestite v obilnem številu.

Za dobro postrežbo bomo že poskrbele. — Srečno in zmagoslavno leto 1942 želi vsem!

Članica kluba "Bled" (Oglas).

NACIZEM JE OBSOJEN V SMRT

New York. — "Nazizem ne more ostati pri življenju v Nemčiji. Kako in kdaj se bo zrušil, ne morem povedati, ker nisem prerok. Toda, prepričan sem, da bo prešel, kakor preidejo ogabne nočne sanje in nemško ljudstvo se bo sramovalo te obžalovanje vredne nevednosti in nestropnosti temnega veka."

Tako je zapisal bivši nemški častnik, kateri je pretrpel nepopisljivo mučenje celo štiri leta, ker ni hotel izdati svojih tovarišev Katoliškega mladinskega gibanja v Nemčiji, katerega je bil vodja, in ker je odločno odklanjal podpirati hitlerzem v nacistični vladi.

Članek ki nosi naslov: "Hitler me je mučil zato, ker sem kristjan," katerega je napisal Ernst Winkler, je bil priročen v februarjski izdaji "American magazin", ki zelo razširjen redni časopis in izhaja v New Yorku.

E. Winkler piše: "Jaz verjamam, da najmočnejša opozicija nasproti nacizmu je v Nemčiji vera in odločnost milijonov kristjanov. Komunistična podtalna organizacija je bila zlomljena isti dan, ko je izbruhnila vojna med Nemčijo in Rusijo. Zidom ne preostaja drugega, kakor nadaljevati usmiljenja vredno borbo, da se obdrže pri življenju."

"Pregnanje kristjanov, ki se nadaljuje odkar so naziji prevzeli oblast, je še vedno moč. Na katero je treba misliti. Duš protestantstva je simboliziran v pastoru Niemollerju, bivšemu poveljniku podmornice, kateri je bil leta zaprt, toda še noče kloniti svoje glave pred svastiko.

"V mejah Nemčije same živi približno 22,000,000 katolčanov, ki so vznemirjeni zaradi nacističnega paganskega programa. Navdahnjeni in združeni po mučeništvu svojega duhovništva in lajšitva, ne bodo nemški katolčani nikdar pozabili, nikoli ne bodo v svojih srcih sklenili miru z nacizmom.

"Sami nemški kristjani, v območju nemške države, ne bodo nikoli izvojevali zmage. Toda, ko pride pomoč od zunaj, ti možje in žene, fantje in dekleta — katoliki in protestanti — bodo presenetili svet s svojim pogumom, s katerim se bodo borili za svojo vero v Nemčiji."

E. Winkler je bil eden izmed 2000 nemških častnikov, ki so odstopili od svoje službe, ko je nacizem prišel do oblasti. Bil je

vodja Katoliškega mladinskega gibanja, ki je štel 400.000 članov. Organizacijo je nacizem proglasil za protipostavno in Winklerja so zaprli, ker ni hotel nacizem izročiti imenika članov.

Nobene uradne obtožbe niso dvignili proti njemu in nikdar ni bil pred sodiščem, tako pripoveduje, toda štiri leta in tri mesece je bil izpostavljen številnim nečloveškim mučenjem. Zobe so mu izbili, šiban je bil zopet in zopet, dokler ni omedlel, križe so mu rezali v hrbet, ko je privezan ležal na mizi. Štirikrat je bil z nožem ranjen v trebuh. Člani gestapa so ga klicali "črna svinja", to je bil njihov kiic za katolčane.

"Danes sem prepričan, piše, da so poveljniki in straže tega taborišča posebej izbrani, potem, ko so bili dobro preizkušeni glede svoje nepravilnosti, grozovitosti in sadizma. Noben normalen človek, naj bo naci ali ne, ne more biti zmožen tako neizrekljive grozovitosti, ki se dogaja vsaki dan v koncentracijskih taboriščih, v katerih so tako imenovani "izdajalci", katere "poučujejo" Fuereerjevo pot življenja."

Dalje še piše, da je videl katolčane in žide — jetnike — ki so bili oboji enako ustreljeni. V koncentracijskem taborišču na Bavarskem v mestu Dachau, kjer je preživel več mesecev, je bil on in trije franciški bratje, ki so bili njegovi jetniški tovariši, prisiljeni očistiti morilno celico.

Kljub vsemu kar je prestal je bil, komaj je bil izpuščen, takoj združen z drugo katoliško organizacijo. Kmalu mu je bilo povedano, da so gestapovci zopet za njim. Tedaj se je rešil iz Nemčije s tem, da se je preplazil preko močno podpirane meje v državo Lichtenstein. Tam ga je sestala njegova žena: kjer sta preživela mesece, dokler nista, izogibajoč se nacističnih agentov, prišla v Svico in nato v Španijo, odkoder sta končno prišla na parnik, ki ju je pripeljal v Združene države, kjer sedaj živi. Tukaj si je prisvojil ime Ernst Winkler in sicer takoj ko je prišel v to deželo.

POSLUŠAJTE
vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji 1360 kilocycles.

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Poroka

Cleveland, O. — V soboto 17. januarja sta se v cerkvi sv. Vida poročila Mr. Anton Kristof, sin Mr. in Mrs. Anton Kristof iz East 178rd St. in Miss Frances Potopnik, hčerka Mr. in Mrs. Frank Potopnik iz Carl Ave. — Poročna slavnost se je vršila v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. — Častitke!

Šport

So. Chicago, Ill. — V soboto 7. in nedeljo 8. februarja se vrši v tukajšnjem Calumet parku deveta letna velika tekma "Basket-Ball" športne igre, katero prirejajo člani društev K. S. K. Jednote. Tekme se udeležijo domači igralci društev št. 44. in št. 80 KSKJ. Na tekmo pridejo basket-ball igralci iz Chicago, Joliet, Waukegana in menda tudi iz Milwaukee, Wis. Bo izredno zanimivo za stare in mlade. — Oba dneva zvečer po tkemah se vrši v farni dvorani sv. Jurija zabava.

V bolnišnici

Cleveland, Ohio. — V Huron Road bolnišnici je bila pred kratkim odpeljana Mrs. Helen Tivadar iz Marcella Road. Bila je operirana in je operacijo srečno prestala ter se ji zdravje obrača na bolje.

Smrt rojakinje

Cannonsburgh, Pa. — Tukaj je dne 7. januarja umrla rojakinja Marija Verček, po domače Šalomonova mati, ki je dosegla častitljivo starost 82 let. Doma je bila iz vasi Kamnica, fara Prečna pri Novem mestu na Dolenjskem. — R. K.

Smrt kosi

Valsburg, Colo. — Tukaj je dne 7. januarja umrl rojak John Malevič, v starosti 70 let. Podlegel je pljučnici. Doma je bil v vasi Vidošci pri Metliki v Beli Krajini, odkoder je pred dolgo leti prišel v Ameriko. Zapušča brata.

Še en grob

Duluth, Minn. — V Aurori je pred nedavnim umrl rojak John Kmet, v starosti 50 let. Doma je bil od Krškega na Dolenjskem.

PRIJAZEN ČLOVEK

Waleški princ je nekoč obiskal obrat londonskih "Times". Pri tem je prišel tudi v dvorano, kjer so bili zaposleni delavci, ki so bili po političnem prepričanju komunisti. Čeprav so princu svetovali, naj se ogne temu prostoru, je ravnal drugače. Ogledal si je dvorano in se pri tem zapel v razgovor z delavci. Posebno dolgo se je zadržal v pomenku z nekim vojnim invalidom, ki je bil od razgovora tako razvnet, da je na koncu, ko je prestolonaslednik odšel, vzkliknil ves vzhicen: "Nu, to pa je res prijazen človek. Kdo bi si mislil kaj takega!"

BREZKORISTEN POBEG

(372)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

AS THE SAVAGE CLUTCHED FOR HIS LEG, TOMMY LEAPED ASIDE.

Ko je divjak stegnil svojo roko, da Tommyja zagrabl za nogo, je deček odskočil.

THEN BEFORE THE BLACK COULD ARISE, THE ALERT BOY JERKED AN ARROW FROM HIS QUIVER.

Preden se je divjak mogel dvigniti, je deček že potegnil puščico iz tulca.

THOUGH HE HAD THE WEAPONS TO DEFEND HIMSELF, TOMMY DARED NOT RISK HIS LIFE ON A SINGLE INEXPERT SHOT.

Četudi je sedaj imel orožje, se Tommy ni drznil staviti upanje svojega življenja na eni neizkušen strel.

SO HE SOUGHT SAFETY IN FLIGHT, BUT THE BLOOD-THIRSTY BUTAWA WAS SWIFTER.

Zato se je odločil, da se bo z begom rešil. Toda krvoločni divjak je bil urnejši.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, Colo.

2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.

Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.

2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, Colo.

3. nadzornik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

2. porotnica: Johanna V. Mervaz, 7801 Wada Park Ave., Cleveland, O.

3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.

4. porotnik: Joseph Godoc, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio.

5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M, So. Chicago, Ill.

UEADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenc", 1849 W. C. Mak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavne tajnike, vse priložbe pa na predsednika porotnega odbora.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmorni angleškega jezika, da se ji priključijo.

Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb.

Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevno vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC! PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

FINANCIAL REPORT OF THE WSA FOR DECEMBER, 1941

FINANČNO POROČILO ZSZ ZA MESEC DECEMBER 1941

Table with columns: Lodge No., Receipts, Disbursements, Total. Lists financial data for various lodges.

Interest on Bonds - Obresti na obveznice:

Table listing interest on bonds for various organizations like U. S. Savings, Coneyco Co., etc.

Interest on Savings - Obresti na hranilne vloge:

Table listing interest on savings for various banks and financial institutions.

Total receipts - Skupni prejemki: 8,368.64

Balance November 30, 1941 - Preostanek: 334,963.00

Total - Skupaj: \$343,333.64

Disbursements - Izdatki: Death claims - Posmrtnine: \$1750.00

Total disbursement to lodges - Skupno izdano društvom: 3,581.50

Miscellaneous - Razno:

Table listing miscellaneous expenses like 2000 Calendars, Ad in Fraternal Monitor, Stationeries, etc.

Total disbursements - Skupni izdatki: 4,713.94

Balance December 31, 1941 - Preostanek: \$338,619.70

Sick Benefits Paid - Bolniške podpore plačane:

Table listing sick benefits paid to members like Judith Carl, Kastelle Louis J., etc.

MASNO PRODUCIRANJE AEROPLANOV

Aeroplanska tovarna v Seattle Wash., je s polno paro na delu da producira čim največ vojnih aeroplanov, in gornja slika kaže vrste letal ki so v delu v tej tovarni.

Table with columns: Name, Amount. Lists names and amounts for various categories like Vidmar Mary, Yurich Jobe, etc.

CHANGES IN MEMBERSHIP OF THE WSA FOR DECEMBER, 1941

SPREMENBE V ČLANSTVU ZSZ ZA MESEC DECEMBER 1941

Entered - Pristopili:

K št. 1: Moht Malovrh, cert. D-1056, R. 52, zav. \$250. K št. 4: Jerry L. Gaenik, cert. DD-1057, R. 16, zav. \$500 in \$1.

Changes in Insurance - Spremembe zavarovalnine:

Pri št. 15: Peter Bubanovich, cert. 1593 v D-1084. Pri št. 28: Anna Lukach, cert. 767 v D-1075.

Transferred - Prestopili:

Od št. 17 k št. 41: Dorothy Sekich, cert. DD-492. Od št. 23 k št. 58: Jean Levstek, cert. DD-880.

Dropped From Sick, Accident, Indemnity and Operation Benefits:

Lodge No. 5: Emil Damjanovich, cert. D-120; John Drobnick, cert. B-4496; Louis Perme, cert. 4996.

Died - Umrli:

Pri št. 5 umrl dne 24. novembra 1941: John Zeleznikar, cert. 1188, star 45 let. Vzrok smrti: Silico Tuberculosis.

Dopisi lokalnih društev

SLOVENIJA NA DENVERSKEM ODRU

Denver, Colo.

Članstvo vseh slovenskih bratskih organizacij, kakor tudi ostali rojaki v Denverju in okolici, se uljudno vabi, da se polnoštevilno vdeležite v dvorani Slovenskega Doma v nedeljo 25. januarja ob 7. uri zvečer, kjer bo gl. blagajnik Jugoslovanskega Pomožnega Odbora, Slovenske Sekcije, v premikajočih slikah kazal našo milo, in nekdanjo lepo, staro domovino Slovenijo.

Death Claims - Smrtine:

Table with columns: Name, Amount. Lists death claims for Yurich John, Zeleznikar John, Trebec Anton, etc.

Special Benefit - Izredna podpora:

27 Rugel Anton, 10.00

MOVIES OF YUGOSLAVIA TO BE SHOWN SUNDAY EVENING

The headquarters of the Yugoslav Relief Committee of America (Slovene Section) sent a Charter to the Local Sub-Committee No. 21, located at Denver, Colorado, which was organized last month.

Torej pridite prav vsi v nedeljo, 25. t. m., ob 7. uri zvečer v Slovensko dvorano, kjer boste še enkrat videli krasote bivše lepše domovine in proleg tega

FINANCIAL REPORT OF THE JUV. DEPT. OF THE WSA FOR DECEMBER, 1941

FINANČNO POROČILO MLAD. ODD. ZSZ ZA MESEC DECEMBER 1941

Table with columns: Lodge No., Receipts, Disbursements, Total. Lists financial data for the youth department.

Interest on Bonds - Obresti na obveznice:

Table listing interest on bonds for Perth Amboy, N. J., Phoenix, Ariz. Water, etc.

Total receipts - Skupni prejemki: 624.55

Balance November 30, 1941 - Preostanek: 24,742.95

Total - Skupaj: \$25,367.50

Disbursements - Izdatki:

Table listing disbursements for Frances Gerze, Frank & John Novak, Helen Kikel, etc.

Balance December 31, 1941 - Preostanek: \$24,856.40

Denver, Colorado, January 15, 1942.

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

boste pa tudi pripomogli zasužnjem revežem, ki so postali tuji na njih lastni rojstni grudi. Vstopnina za odrastle je 25c in za otroke pa 10c.

Bratski pozdrav, Anthony Jeršin, preds.

IZ URADA DRUŠTVA KRALJICA SV. ROŽNEGA VENCA ŠT. 7. ZSZ.

Denver, Colo.

Naznanjam članicam našega društva, da je bil izvoljen sledeči odbor za leto 1942: Predsednica Anna Tezak, podpredsednica Mary Peterlin, tajnica Mollie Zalar, 4641 Pearl St., zapisničarka Anna Virant, blagajničarka Josephine Claus; nadzorni odbor Mary Grebenc, Antonia Zgajner, Josephine Maring; porotnice Katarina Peketz, Frances Kucler in Jennie Plute, rediteljica Agnes Krasovec, nadzornica mladinskega oddelka Mary Kvas, društvena zdravnikarica Dr. Sifton in Dr. Shier.

Nadalje prosim članice, da bi redno plačevale društveni asemble. Upam, da mi boste šle na roke, kakor ste tudi dosedajni tajnici, ki se je morala opovedati svojega urada zaradi bolezni. Tudi sem pripravljena vam pomagati in storiti kar je meni mogoče. Veste pa, da se moram v vsem ravnati po pravilih in ne morem nobene članice zakladati iz društvene blagajne. Prosim, da bi se tudi venjene članice ravnale po pravilih. - Sesterski pozdrav! Mollie Zalar, tajnica

ZSZ ENGLISH SECTION

MOVIES OF YUGOSLAVIA TO BE SHOWN SUNDAY EVENING

The headquarters of the Yugoslav Relief Committee of America (Slovene Section) sent a Charter to the Local Sub-Committee No. 21, located at Denver, Colorado, which was organized last month.

DOWN THE ALLEY

Three Star Lodge No. 53. We have been told that the proper way to start any column is to open up with a "punch" line that immediately attracts the interest of the reader and serves to hold it throughout the rest of the column.

FINANCIAL REPORT OF THE JUV. DEPT. OF THE WSA FOR DECEMBER, 1941

FINANČNO POROČILO MLAD. ODD. ZSZ ZA MESEC DECEMBER 1941

Table with columns: Lodge No., Receipts, Disbursements, Total. Lists financial data for the youth department.

Interest on Bonds - Obresti na obveznice:

Table listing interest on bonds for Perth Amboy, N. J., Phoenix, Ariz. Water, etc.

Total receipts - Skupni prejemki: 624.55

Balance November 30, 1941 - Preostanek: 24,742.95

Total - Skupaj: \$25,367.50

Disbursements - Izdatki:

Table listing disbursements for Frances Gerze, Frank & John Novak, Helen Kikel, etc.

Balance December 31, 1941 - Preostanek: \$24,856.40

Denver, Colorado, January 15, 1942.

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

worthy affair. Remember, you have a date at the Slovenian Hall this Sunday at 7 p. m. Please attend with your family and enjoy the pictures of the old country.

UNITED COMRADES JUVENILE BRANCH NO. 1

Denver, Colo.

Your meeting in December was postponed as a patriotic deed so that an important Civil Defense meeting may be held in the community. This was very nice of you children and it was gratifying to see many of you present to watch and listen to our elders pledge themselves publicly for the defense of our beloved United States of America.

By the way, our juvenile members are giving some of your saved up pennies to the Red Cross and saving more to buy Defense Savings stamps. You know, these 10c stamps grow up to dollars, and soon you will have enough to exchange them for a Savings Bond.

Now all of you come to your meeting this Sunday, January 25, at 1:30 in the afternoon. You have several things to discuss, and election of officers. Tell the other WSA girls and boys about it. We hope to have present our Supreme President Mr. Leo Jurjovec and several other Supreme Officers. Don't miss this meeting.

Tell your Mom and Dad to bring you to the Slovenian Hall Sunday evening at 7 to see some beautiful moving pictures of Yugoslavia, and some of the WSA convention held at Chicago last August.

The admission for children will be 10c at the door. All the money collected will be given to the American Red Cross who will see that the suffering children and their folks in Yugoslavia will get something to eat, medical supplies and whatever is needed for their relief. They are not as lucky as we are, so we must help them all we can.

Another thing! Be sure all through the year of 1942 to ask your neighbors, school mates and all children you know to join your wonderful United Comrades Juvenile Branch. The Supreme Board is holding a meeting in Denver this week and will decide on a contest to select delegates for the next convention at Cleveland, Ohio. The new members you get are sure to count in some way to help you become a delegate. Good luck to all.

A SUPERVISOR.

DOWN THE ALLEY

Three Star Lodge No. 53. We have been told that the proper way to start any column is to open up with a "punch" line that immediately attracts the interest of the reader and serves to hold it throughout the rest of the column.

FINANCIAL REPORT OF THE JUV. DEPT. OF THE WSA FOR DECEMBER, 1941

FINANČNO POROČILO MLAD. ODD. ZSZ ZA MESEC DECEMBER 1941

Table with columns: Lodge No., Receipts, Disbursements, Total. Lists financial data for the youth department.

Interest on Bonds - Obresti na obveznice:

Table listing interest on bonds for Perth Amboy, N. J., Phoenix, Ariz. Water, etc.

Total receipts - Skupni prejemki: 624.55

Balance November 30, 1941 - Preostanek: 24,742.95

Total - Skupaj: \$25,367.50

Disbursements - Izdatki:

Table listing disbursements for Frances Gerze, Frank & John Novak, Helen Kikel, etc.

Balance December 31, 1941 - Preostanek: \$24,856.40

Denver, Colorado, January 15, 1942.

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

(Continued on page 4)

"NA INDIJO"

Ruski spisal G. P. Danilevski
Preložil Al. Benkovič

— ZGODOVINSKI ROMAN —

To je ugajalo Ludviku, ki je otroke svoje nežno ljubil ter oskrboval vsem, zakonskim in nezakonskim, naj-najboljšo vzgojo. Kralj ji je kupil graščino Maintenon, od česa se je poslej nazivala "gospa Maintenonska". Zdaj je bila bogata, a ostala je ponižna kakor prej. V graščini je nastanila šola za umetno vezenje in poklicala učiteljev z Nizozemske, da so se siromašne deklice tam usposobljale za pošten zaslužek.

Bogastvo duha in srca, ki ga je ta žena kazala, je polagoma očarovalo kralja. Bližal se ji je zlasti v urah, ko je bil nesrečen. In ona mu je umela govoriti rahlo, a prepričano, besede, ki jih narekuje krščanska vera. Vzgojiteljica otrok njegovih je zdaj vzgajala tudi kralja. Vzbudila mu je spet plemenita čustva v srcu, odtrgala ga od prešušne zveze ter ga spravila s kraljico. Ta je bila plemeniti gospe hvaležna in je to večkrat pokazala. Ko je kraljica leta 1688. umrla, je hotela Maintenon takoj zapustiti dvor, a ne le kralj, vidi najboljši dvorjani so jo zadrževali, poznajoči njen blaživi vpliv na vladarja. Zdaj ni bilo nič več čuti o kraljevem ljubovanju, postal je resnejši in delavnejši kot le kdaj; zahteval je dostojnost in stroge nrave. Ne samo na dvoru, ampak po vsej Francoski je postal običaj življenja dostojnejši, odkar je prvačila na dvoru gospa Maintenon. Leta 1684. se je kralj poročil z njo, toda na skrivnem.

To je da, kjer se zahteva pobožnost, tam se rada pritakne hinavščina. To je Maintenon dobro vedela, a je ni zmedlo, da ne bi pospeševala dobrega. Ker se je spominjala stiske lastne mladosti in nevarnosti njenih, je ustanovila dekliško vzgojevališče Saint-Cyr, ki govori o njeni naši povesti. A kakor povest ni pravična Maintenonki, tako ne zavodu njenemu. Vsi odlični sodobniki so zavod visoko cenili, tudi posvetni in bistrovodni opazovavec vojvoda Saint-Simon v "Spominih", ki so med poglavitnimi viri za poznanje sočasnega življenja na dvoru. Več tisoč deklet se tukaj odgajalo za koristne in dobre žene, ki so imele srečo življenja od Maintenonine ustanove. Ludvik je založil v zavodu 150 prostih mest za hčere častnikov, ki so pali zanj v vojskah. Največji francoski pesnik Racine je na prošnjem Maintenonke zložil nalašč za zavod dve krasni drami "Estero" in "Atalijo" — morda najboljši od vseh svojih.

Med temi gojenkami je gospa Maintenon prebila vsako prosto uro, a ne omejena in godrnjava hinavka, kakršno hoče hoče pokazati povest, ampak resnično krepostna in vrlo izobražena vodnica, ki je bistro poznala človeška srca ter jih umela voditi kot le kdo. Ko je Ludvik 1. septembra 1715. umrl, se je Maintenonka za vedno preselila v ljubljani zavod. Tedaj je pisala prijateljici: "Videla sem, kako je kralj junaško umrl. Zdaj sem zapustila svet, ki ga nisem ljubila nikoli." Mollitev, berilo, zlasti pa poučevanje gojenk in šivanje za ubožce ji je bilo delo do lahke smrti leta 1719. "Gospa Maintenonka", pravi o njej Sain-Simon, "spada v malo število tistih, ki njih spomin lahko smelo prepustimo strogi zgodovini, kajti jamči jim pohvalo."

Poleg Maintenonske stoji v tej povesti druga zgodovinska žena — carica Katarina. Rodila se je katoliškemu kmečkemu staršem na Poljskem in ji je bilo ime Marta Skavronska. Po mnogih žalostnih in burnih zgodbah je prišla h knezu Menčikovu, pri komer jo je spoznal car Peter ter se strastno vnel za njo. Imela je tačas 22 let. Morala se je popravoslaviti ter je dobila ime Jekaterina Aleksejevna. Petra je lepota, duševna živahnost in značaj mlade žene tako osvojil, da se je ni več mogel ločiti. Carjeva poroka z njo je ostala od kraja tajna, a kesneje jo je priznal z vsemi posledicami ter vsaj v tem pokazal več demokratične doslednosti kot Ludvik. Rodila je Petru tri hčere. Morala je iti povsod z njim: na vojne pohode kakor na evropsko potovanje. Nihče se ni umel kakor ona primnejavati dobri in slabi njegovih volji in se navduševati za preobrazevanvne načrte; trpela je, če jo je tepel, a ni se prevzela, kadar ji je bil dober. Toda zvestobe Peter ni držal Katarini, niti ona ne Petru. Njenega razmerja do razuzdanega Francoza Monsa omenja naša povest.

Tako kaže dvor carja Petra in družinsko življenje njegovo mnogo bolj mračno sliko kot pa življenje na sočasnem Ludvikovem dvoru. O Ludviku samem pravi zgodovinar: "V občevanju je bil vjuden; nikoli mu ni pala žaljiva zabavljica ali nesnažna beseda z usten." Kako vse drugače je bilo na Petru in na dvoru njegovem, kjer se je pogosto šopirila skrajna sirovost in je Peter sam rad prednjačil z njo. Zaključimo pogled v družinsko življenje Petrovo z besedami Fr. Terseglava: "Peter je bil sam brezveren, strašen pijanec, razuzdan in nečloveško krut; ima na vesti lastno ženož sestro in sinaž ki so se kajpada tudi nasproti njemu skrajno sovražno veli in od tedaj iz carskega doma naredili gnezdišče ostudnih spletek, dočim so ga očetje spremenili v kotišče blodništva." (Mladika IV, 346.)

(Konec prih.)

"SAMOSTANSKI LOVEC"

je ime zanimivemu romanu, ki začne v par dneh v "Amerikanskem Slovincu". Čitajte ga od začetka, da vam ne bo pozneje žal. Opozorite na ta roman tudi svoje znance in prijatelje in naogovorite jih, da se naroče na list tudi oni, da bodo deležni tega zanimivega romana.

S prijateljem po svetu

Dober zanimiv list, ki daje pouk, je najboljši človekov prijatelj. Dober list bogati človekovo znanje. Dober zanimiv list dela vam tovarištvo ob dolgih zimskih večerih. Tak list boste imeli, če si naročite družinski mesečnik

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

STANE LETNO SAMO \$2.00 — NAROČITE SI GA SE DANES!

(Continued from page 3)
relict in our duty and help America march ahead.
Following are the standings of our bowling teams.

	Won	Lost
Reliance Boosters	19	17
Jurjovec Boosters	18	18
Petrovic Boosters	18	18
Zefran Boosters	17	19

THE TWO ELLS.

ODDS AND ENDS
If our reporters don't fail us, we hope to give you some news on Denver bowling, pinochle and other happenings in the Fraternal Voice next week. Have you any news to report?
The old and new Supreme Officers will meet in Denver this week end for the Annual Meeting which will launch a program of activities for the immediate future and for their four-year term of office. We wish them the best of luck in their deliberations and all of us should pledge our undivided support and cooperation for one of the most successful periods of our history.

The least we can do is attend meetings and otherwise become active in the work of our respective lodges. Striving to enroll all eligible and worthy men, women and children—whole families—into the WSA is the job of every individual member. The need for fraternity was never greater than at present.
The Blatnik-Rupar combination, with the assistance of several loyal Pueblans, clicked again last year with the result that Western Star Lodge No. 16 of Pueblo, Colo., took the "Championship Trophy" into possession. Previously they captured it in 1938. Congratulations!
Our hats off, too, to Mr. George Miscannon who organized three new lodges in Pennsylvania. We predict that the Trophy will go back East. And we congratulate all the lodges that finished in the prize money for the 1941 Crusade. Nice work, all! F.

V. next week will tell the whole story.
We are proud to note many of our members enrolled in the U. S. Armed Forces. No new names were reported this week, so the list remains the same. We ask all those who know of our WSA members in U. S. Service to hurry their names and addresses to the Supreme Office.

There is a general call for enlistments in the Coast Guard, Navy, Army and Air Force. We who cannot get into these branches of service can do a lot at home through Civil Defense, Red Cross and in many other ways. Volunteer to do something for Our Country. Buy U. S. Defense Stamps and Bonds.
"Business is good," say Mike Popovich, Mgr., and John Slavec, Assistant Mgr., of the Slovenian Gardens, 4464 Washington. The Tavern at the Slovenian Home in Denver is now operated by the Slovenian Home, Inc. When you are by, drop in for a bit of refreshing refreshments.

— Slovenci! Na vsaki prreditvi, na zabavah, taki ali taki, se spomnite tudi revežev v stari domovini. Pobirajte darove za nje!

Listen to
PALANDECH'S
RADIO BROADCAST
Featuring a Program of
YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

2 DOBRI NAVADI

1. HITRO DVIGNITE—
slušalo, kadar, vsi telefon zvonijo. To pomaga preprečiti, da ne izgubite klicev od ljudi, ki ne marajo čakati.

2. POČASI OBESITE—
kadar kličete. Samo se en trenutek in mogoče bo prišel odgovor, ter vam prihranil neprijetne, da bi morali ponovno klicati.

● Malenkostne stvari? Morda — toda, ako se držite teh dveh navad, boste dosti pripomogli k uspešnosti svoje lastne telefonske postrežbe in postrežbe v splošnem. In to je važno danes — ko ljudje na teritoriju Illinois Bell napravijo okrog 16-več telefonskih klicev vsak

meseč kakor lani ob tem času.

"Hitro dvigniti" in "Počasno obesiti" ste dobri telefonski navadi ob vsakem času. Napravite vaš telefon bolj koristen za vas; in ravno zdaj stvarno pomagajte k vzdrževanju neoviranih telefonskih zvez za naše prvo delo — dobiti vojno.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

Služite svoji deželi zdaj — Kupite obrambne bonde in znamke.

Dr. Frank T. Grill

ZDRAVNIK IN KIRURG,

ordinira na

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2. do 4. pop. in od 7. do 9. zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Stanuje na 1818 W. Cermak Rd.

Tel. v uradu CANAL 4955 — na stanovanju CANAL 6027

NE OSTANITE BREZ

"Baragove Pratique"

ZA LETO 1942.

Pratika je zanimiva in gre hitro izpod rok. Kdor se ne bo v prihodnjih par dnevih pomujal, bo najbrže ostal brez nje. Pratika stane samo:

30 centov

kar je poslati v gotovini, Money Order, ali pa v znamkah po 3c. na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunki

"Dogodek iz l. 1917 v Beljaku. Italijane so potisnili nazaj, da so jim šklepetali zobje in se je srdil nad Nemci sam signor Mussolini in pretil Nemcem s pestjo. V Beljak se vrne iz sončne Italije nemški vojak. Ob strani mu visi pisker, ki je moral prej viseti v kaki italijanski kuhinji. Radovednež debelo pogleda na pisker in vpraša nemškega vojaka, čemu nosi s seboj to piskreno robo in čemu je to "rekviriral", kakor so tedaj še govorili, tam v sončni Italiji. "Man kann es brauchen — lahko se za kaj porabi", se je glasil odgovor nemškega vojaka, oziroma tatu, in pisker je bingljal ob strani in vojak z njim vred stopal po ulici. Dobesedno in resničen dogodek.

Leigh White, ameriški poročevalec, pripoveduje, kako je bilo doli v Grčiji, ko se prišli tja Nemci in za njimi še zmagoviti (?) Italijani. Vse, kar ni bilo pribito, je šlo, ne le kakšni pisarki. Obrekuješ, nečednež, saj so vse pošteno plačali, kar so "vzeli", in to je O. K. Seve, seve... plačali so, z denarjem so plačali, uradnim denarjem, z markami so plačali, in ena marka je bila 50, potem šele tudi 60 grških drahem. Ali ni vse v redu? Slučaj in dogodek. Bil je tam Amerikanec, ki je imel več trukov. Tedaj se Amerikancu dobro vedel, kako bo prišlo, je ponudil Nemcem svoje truke za nakup. Dva milijona pet tisoč mark. Nemeč, nemški oficir pač, je zadovoljen s ceno. "Pravi Amerikancu morate", pravi Amerikanec, kake pol ure, ker nimam toliko na razpolago". Tudi Amerikanec je prav. Počaka. V pol uri so prinesli vso ogromno vsoto. Doli v kleti so imeli Nemci ročen stroj, kjer so marke — skakali, in pošteno (?) so plačali z natisnjenim papirjem. Amerikanec se je le namuznil, ker je dobro vedel, kako se — plačuje.

Kako mislite, naj se tako ravnanje in postopanje uravna? To je le en slučaj, pa jih je na milijone, in dosti bo smrtnih slučajev, stradanja niti omeniti ni treba, ker so prav vse vzeli in — plačali.

Neki nemški krogi, ki so bili prej, kako bi jih sploh ne bilo, ko je sledila zamaga zmagi, prihajajo nekako sramožljivo na dan z raznimi izjavami in prihajajo na dan tako, da bi Hitlera prav nič ne zabolelo. Dozdaj pa Herr Hitler tudi také skromne pojave konfiscira in uničuje, kakor se je pojavilo, ko so bavarski škofje podali neko skromno in ponižno izjavo, da tako ne bo šlo naprej, ako gre tako, kakor gre zdaj.

Ce prihaja nekaj izjav na dan, well, Nemci niso na glavo padli, ako kdo za vsak slučaj malo zavaruje hrbet, ne bo utegnili škodovati, ker "gwisese weiss man nichts — kako bo, nihče ne ve", kakor pravijo Nemci sami. Značilno je, da kadar gre "po načrtu", ni takih skromnih glasov, kadar pa gre enako pa nekem "načrtu" nazaj, pa prihajajo taki glasovi, in če bi začelo iti prav po nobenem načrtu nazaj, bo takih izjav kar mrgolelo, in če bi potem prišel končni obracun, bodo vsi Nemci nedolžni kakor novorojena deteta. Tudi pri polomu l. 1918 je bilo takó, nedolžnih vse polno, kri-vih pa nikjer.

Mnogi mislijo, da je prišlo tisto "hajhtleriranje" šele, ko je Hitler nastopil. Seve je prišlo, ker bez Hitlera bi ne bilo tistega "Heil Hitler". Duh pa ni prišel šele s Hitlerem, duh je bil že davno prej med Nemci, ker se je pričel nekako l. 1870 po zmagi nad Francozi. Le do pravega izraza ta duh ni mogel priti. Bolj izrazit je postal l. 1914, in se stopravljal Amerikanec, kake pol ure, ker nimam toliko na razpolago". Tudi Amerikanec je prav. Počaka. V pol uri so prinesli vso ogromno vsoto. Doli v kleti so imeli Nemci ročen stroj, kjer so marke — skakali, in pošteno (?) so plačali z natisnjenim papirjem. Amerikanec se je le namuznil, ker je dobro vedel, kako se — plačuje.

Defense Savings Bonds may be registered in the name of one individual, or of two individuals as co-owners, or individual and one other individual as beneficiary.

8 knjig za polovično ceno

Imamo na roki kakih 50 izvodov vsake opodaj navedene knjige, katere objavljamo v razprodajo, dokler bodo na roki.

Letos, ko ne bo Mohorjevih knjig iz domovine, imajo ljubitelji lepega berila lepo priliko, da si naroče te knjige, ki jih tu objavljamo za polovično ceno.

Te knjige so:

"MALI ANGLEŠKI WEBSTERJEV BESEDNJAK", ki ga uporabljajo v osnovni šoli 30c
"CELJE", zanimiv opis mesta Celja in njega okolice 40c
"NA NOGE V SVETI BOJ", zanimiva knjiga, ki jo je spisal pok. škof Jeglič 30c
"OB SREBRNEM STUDENCU" (zanimiva povest) 50c
"OČE BUDI TVOJA VOLJA" (Povest iz Istre) 50c
"TARZANOV POVRATEK" (v sliki in povesti 2. knjiga) 45c
"OD SRCA DO SRCA" (1. in 2. zvezek) preje 50c
"ZA DOMAČIM OGNJIŠČEM" (povest) 25c

Prodajna vrednost \$3.20

Zdaj dobite te knjige, dokler zaloga ne poide za SAMO

\$1.60

Naročila je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois